

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 X**Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2018****Nr. 25****NOTA VAN WIJZIGING**

Ontvangen 17 november 2017

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

De begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2018 komt te luiden:

Vaststelling van de departementale begrotingsstaat van Defensie voor het jaar 2018
(Bedragen x € 1.000)

| Artikel | Omschrijving | Verplichtingen | Uitgaven | Ontvangsten |
|---------|---|------------------|------------------|----------------|
| | Totaal | 9.608.280 | 9.382.591 | 420.295 |
| 1 | Opdracht Inzet | 308.090 | 335.839 | 26.707 |
| 2 | Taakuitvoering Zeestrijdkrachten | 745.578 | 745.578 | 15.638 |
| 3 | Taakuitvoering Landstrijdkrachten | 1.321.608 | 1.321.608 | 10.546 |
| 4 | Taakuitvoering Luchstrijdkrachten | 721.770 | 721.770 | 12.066 |
| 5 | Taakuitvoering Koninklijke Marechaussee | 361.774 | 361.774 | 4.608 |
| 6 | Investerings Krijgsmacht | 2.345.299 | 2.091.861 | 188.526 |
| 7 | Ondersteuning Krijgsmacht door DMO | 860.247 | 860.247 | 43.409 |
| 8 | Ondersteuning Krijgsmacht door CDC | 1.155.733 | 1.155.733 | 81.364 |
| 9 | Algemeen | 98.233 | 98.233 | |
| 10 | Centraal Apparaat | 1.579.275 | 1.579.275 | 37.431 |
| 11 | Geheime uitgaven | 7.470 | 7.470 | |
| 12 | Nominaal en onvoorzien | 103.202 | 103.202 | |

TOELICHTING**Algemeen**

Een deel van de maatregelen die in het regeerakkoord van het kabinet Rutte-III zijn opgenomen met betrekking tot het Ministerie van Defensie, zijn in deze nota van wijziging verwerkt. Voor zover dat nog niet het geval is, zal dat gebeuren door middel van een nota van wijziging of een supplettoire begroting.

In onderdeel A wordt aangegeven welke wijzigingen in de departementale begrotingsstaat zijn doorgevoerd als gevolg van de in het regeerakkoord opgenomen maatregelen. De wijziging betreft de toewijzing van middelen op de Aanvullende Post aan de begroting van Defensie ter invulling van de maatregel «Ondersteuning krijgsmacht» (nummer C18).

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

Het kabinet Rutte-III stelt extra middelen beschikbaar om de operationele inzetbaarheid en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht te vergroten. De inzetbaarheid en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht worden in hoge mate bepaald door ondersteunende operationele eenheden die zorg dragen voor onderhoud van materieel, robuuste logistiek en geneeskundige en inlichtingenondersteuning. Het kabinet investeert om die reden, oplopend tot 2021, € 400 miljoen extra in de ondersteuning van de krijgsmacht. Door het merendeel van deze middelen middels een nota van wijziging nog dit jaar aan de defensiebegroting voor 2018 toe te voegen kan Defensie voortvarend aan de slag met de noodzakelijke verbetering van de inzetbaarheid.

In de Defensienota die begin 2018 aan de Kamer wordt aangeboden wordt gedetailleerd ingegaan op de te nemen maatregelen. In onderstaande artikelsgewijze wordt duidelijk gemaakt op welke wijze wordt geïnvesteerd in het vergroten van de inzetbaarheid en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht.

Artikel 2 Taakuitvoering Zeestrijdkrachten

Defensie heeft behoefte aan bevoorradingscapaciteit op zee. Met deze capaciteit kan gelijktijdig de inzet van een maritieme taakgroep en het gereedstellingsprogramma worden ondersteund. Ook wordt de capaciteit voor mijnenbestrijding op de Noordzee uitgebreid. Voorts richt CZSK een nieuwe eenheid op voor specifieke taken als beveiliging van de koopvaardij, boarding van schepen en militaire assistentie op onder meer Sint Maarten. Ook de instructiecapaciteit voor initiële en functieopleidingen en het aantal opleidingsplaatsen bij CZSK wordt uitgebreid. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 14,1 miljoen.

Artikel 3 Taakuitvoering Landstrijdkrachten

Defensie heeft behoefte aan meer vuursteuncapaciteit om gelijktijdig het gereedstellingsproces en inzet te kunnen ondersteunen. Op dit moment wordt de Pantserhouwitser en de 120 mm mortier bediend door hetzelfde personeel. Met een uitbreiding van het personeel kan de bediening van deze wapensystemen worden gescheiden en een extra vuursteunbatterij worden opgericht. Ook de luchtverdedigingscapaciteit wordt door het ontdebelen van functies vergroot. Om alle organieke taken van de Luchtmobiele Brigade te ondersteunen wordt de genieondersteuning van de brigade vergroot. Hierdoor kan er tijdens inzet worden voorzien in voldoende mobiliteit, contra-mobiliteit- en bescherming. Om te voldoen aan de grote vraag, wordt tevens de constructiegenie uitgebreid. Voorts breidt Defensie de CIS (communicatie- en informatiesystemen) eenheden uit. Deze eenheden zorgen voor de verbindingen tijdens missies en oefeningen. Ook worden de ISTAR- (*Intelligence, Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance*) eenheden versterkt. Deze capaciteiten zijn onontbeerlijk voor gericht en daadkrachtig optreden van eenheden in hogere dreigingsscenario's. Ter versterking van de logistieke ondersteuning worden extra Bevoorrading & Transportpelotons

opgericht om zo het wereldwijde optreden van Defensie beter te kunnen ondersteunen. De geneeskundige capaciteit wordt uitgebreid met een Role 1 *Medical Treatment Facility* (MTF), Role 2 MTF-capaciteit en extra capaciteit voor gewondentransport. Met deze maatregel wordt voorzien in het benodigde voortzettingsvermogen om operaties langer te kunnen uitvoeren. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 27,8 miljoen.

Artikel 4 Taakuitvoering Luchtstrijdkrachten

Het aantal vliegtuigen van alle helikoptertypes wordt structureel uitgebreid. Hierdoor neemt de beschikbaarheid van de helikopters en de geoefendheid van de bemanningen toe. Dit vergroot het voortzettingsvermogen en beschikbaarheid van de helikopters, onder meer voor transport van gewonden (*casualty evacuation*). De eerder uitgestelde aanschaf van één systeem met vier onbemande vliegtuigen (MALE UAV) wordt met het extra budget versneld mogelijk gemaakt. Ook de instructiecapaciteit voor initiële en functieopleidingen en het aantal opleidingsplaatsen bij CLSK wordt uitgebreid. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 12,4 miljoen.

Artikel 5 Taakuitvoering Koninklijke Marechaussee

De instructiecapaciteit voor initiële en functieopleidingen, het aantal opleidingsplaatsen en het opleidingsbudget bij de KMAR wordt uitgebreid. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 0,6 miljoen.

Artikel 6 Investerings Krijgsmacht

Het investeringsbudget wordt structureel verhoogd om investeringen in onder meer materieel en huisvesting, die samenhangen met de uitbreiding van (gevechts)ondersteuning, te kunnen accommoderen. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 82 miljoen.

Artikel 7 Ondersteuning Krijgsmacht door DMO

Het DMO wordt versterkt met *Service Support Mission teams* ter verbetering van de dienstverlening van DMO aan eenheden op missie. Tot op heden kwam deze capaciteit uit de reguliere bedrijfsvoering van wat tot knelpunten in de vredesbedrijfsvoering leidde. Daarnaast wordt de verwervingscapaciteit van DMO vergroot om het investeringsplan uit te kunnen voeren. Voorts is de ondersteuning van DMO een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de uitbreiding van de (gevechts)ondersteunende eenheden. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 8,2 miljoen.

Artikel 8 Ondersteuning Krijgsmacht door CDC

Er komt extra budget beschikbaar voor de inhuur van strategisch luchttransport voor snelle verplaatsingen over grote afstand, belangrijk in het kader van de snelle reactiemachten. Hiermee komt tevens meer transportcapaciteit beschikbaar voor de logistieke ondersteuning van missies. Ook het DOSCO (voorheen CDC) wordt versterkt met *Service Support Mission teams* ter verbetering van de dienstverlening van DMO aan eenheden op missie. Tot op heden kwam deze capaciteit uit de reguliere bedrijfsvoering van wat tot knelpunten in de vredesbedrijfsvoering leidde. Voorts is de dienstverlening van DOSCO een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de uitbreiding van de (gevechts)on-

dersteunende eenheden. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 28,2 miljoen.

Artikel 10 Centraal Apparaat

Om sneller in te kunnen spelen op een grotere hoeveelheid aan dreigingen wordt de analysecapaciteit van de MIVD vergroot. In voorbereiding op en tijdens inzet dragen de inlichtingenproducten van de MIVD bij aan een verbeterd optreden op strategisch en op tactisch niveau. De vraag naar de inzet van speciale strijdkrachten neemt naar verwachting verder toe. Met het oog hierop richt Defensie een *joint Special Operations Command* (SOCOM) op ter versterking van de centrale commandovoering van het Korps Commandotroepen (KCT) van de landmacht en van de *Maritime Special Operations Forces* (MARSOF) van de marine. Dit leidt tot een verhoging van zowel de verplichtingen als de uitgaven in 2018 met € 5,0 miljoen.

Meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen worden per artikel de standen ontwerpbegroting 2018 vóór nota van wijziging, de mutaties in het kader van het regeerakkoord en de standen ontwerpbegroting 2018 na nota van wijziging meerjarig opgenomen.

Meerjarige doorwerking verplichtingen

(Bedragen x € 1.000)

| Artikel | Omschrijving | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 |
|---------|---|------------------|------------------|------------------|-------------------|-------------------|
| 2 | Taakuitvoering Zeestrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 731.436 | 743.370 | 751.120 | 756.148 | 755.507 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 14.142 | 29.190 | 43.138 | 47.154 | 44.818 |
| | Stand na nota van wijziging | 745.578 | 772.560 | 794.258 | 803.302 | 800.325 |
| 3 | Taakuitvoering Landstrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.293.771 | 1.306.537 | 1.325.064 | 1.344.578 | 1.350.914 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 27.837 | 57.769 | 87.634 | 105.663 | 105.762 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.321.608 | 1.364.306 | 1.412.698 | 1.450.241 | 1.456.676 |
| 4 | Taakuitvoering Luchtstrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 709.310 | 702.436 | 707.472 | 713.521 | 712.271 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 12.460 | 25.422 | 43.002 | 55.702 | 55.881 |
| | Stand na nota van wijziging | 721.770 | 727.858 | 750.474 | 769.223 | 768.152 |
| 5 | Taakuitvoering Koninklijke Marechaussee | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 361.173 | 357.037 | 358.362 | 360.404 | 360.404 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 601 | 1.311 | 1.311 | 1.311 | 1.311 |
| | Stand na nota van wijziging | 361.774 | 358.348 | 359.673 | 361.715 | 361.715 |
| 6 | Investerings Krijgsmacht | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 2.263.299 | 1.485.437 | 1.751.241 | 2.616.105 | 2.928.534 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 82.000 | 60.000 | 40.000 | 40.000 | 40.000 |
| | Stand na nota van wijziging | 2.345.299 | 1.545.437 | 1.791.241 | 2.656.105 | 2.968.534 |
| 7 | Ondersteuning Krijgsmacht door DMO | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 851.960 | 856.639 | 885.778 | 893.447 | 892.575 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 8.287 | 17.621 | 30.872 | 38.087 | 40.406 |
| | Stand na nota van wijziging | 860.247 | 874.260 | 916.650 | 931.534 | 932.981 |
| 8 | Ondersteuning Krijgsmacht door CDC | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.127.450 | 1.109.599 | 1.122.340 | 1.111.802 | 1.113.789 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 28.283 | 40.659 | 51.908 | 60.008 | 63.297 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.155.733 | 1.150.258 | 1.174.248 | 1.171.810 | 1.177.086 |
| 10 | Centraal Apparaat | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.574.248 | 1.533.218 | 1.523.096 | 1.544.514 | 1.493.587 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 5.027 | 21.329 | 30.470 | 34.625 | 35.788 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.579.275 | 1.554.547 | 1.553.566 | 1.579.139 | 1.529.375 |
| Totaal | Defensie | | | | | |
| | Stand voor nota van wijziging | 9.429.642 | 8.563.849 | 8.909.400 | 9.799.598 | 10.080.274 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 178.638 | 253.301 | 328.336 | 382.550 | 387.263 |
| | Stand na nota van wijziging | 9.608.280 | 8.817.150 | 9.237.736 | 10.182.148 | 10.467.537 |

Meerjarige doorwerking uitgaven

(Bedragen x € 1.000)

| Artikel | Omschrijving | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 |
|---------|---|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| 2 | Taakuitvoering Zeestrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 731.436 | 743.370 | 751.120 | 756.148 | 755.507 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 14.142 | 29.190 | 43.138 | 47.154 | 44.818 |
| | Stand na nota van wijziging | 745.578 | 772.560 | 794.258 | 803.302 | 800.325 |
| 3 | Taakuitvoering Landstrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.293.771 | 1.306.537 | 1.325.064 | 1.344.578 | 1.350.914 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 27.837 | 57.769 | 87.634 | 105.663 | 105.762 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.321.608 | 1.364.306 | 1.412.698 | 1.450.241 | 1.456.676 |
| 4 | Taakuitvoering Luchtstrijdkrachten | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 709.310 | 702.436 | 707.472 | 713.521 | 712.271 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 12.460 | 25.422 | 43.002 | 55.702 | 55.881 |
| | Stand na nota van wijziging | 721.770 | 727.858 | 750.474 | 769.223 | 768.152 |
| 5 | Taakuitvoering Koninklijke Marechaussee | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 361.173 | 357.037 | 358.362 | 360.404 | 360.404 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 601 | 1.311 | 1.311 | 1.311 | 1.311 |
| | Stand na nota van wijziging | 361.774 | 358.348 | 359.673 | 361.715 | 361.715 |
| 6 | Investeringen Krijgsmacht | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 2.009.861 | 2.026.705 | 1.909.677 | 1.748.628 | 1.692.074 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 82.000 | 60.000 | 40.000 | 40.000 | 40.000 |
| | Stand na nota van wijziging | 2.091.861 | 2.086.705 | 1.949.677 | 1.788.628 | 1.732.074 |
| 7 | Ondersteuning Krijgsmacht door DMO | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 851.960 | 856.639 | 885.778 | 893.447 | 892.575 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 8.287 | 17.621 | 30.872 | 38.087 | 40.406 |
| | Stand na nota van wijziging | 860.247 | 874.260 | 916.650 | 931.534 | 932.981 |
| 8 | Ondersteuning Krijgsmacht door CDC | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.127.450 | 1.109.599 | 1.122.340 | 1.111.802 | 1.113.789 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 28.283 | 40.659 | 51.908 | 60.008 | 63.297 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.155.733 | 1.150.258 | 1.174.248 | 1.171.810 | 1.177.086 |
| 10 | Centraal Apparaat | | | | | |
| | Stand vóór nota van wijziging | 1.574.248 | 1.533.218 | 1.523.096 | 1.544.514 | 1.493.587 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 5.027 | 21.329 | 30.470 | 34.625 | 35.788 |
| | Stand na nota van wijziging | 1.579.275 | 1.554.547 | 1.553.566 | 1.579.139 | 1.529.375 |
| Totaal | Defensie | | | | | |
| | Stand voor nota van wijziging | 9.203.953 | 9.132.866 | 9.095.585 | 8.959.870 | 8.871.563 |
| | <i>Maatregel regeerakkoord nr. C18</i> | 178.638 | 253.301 | 328.336 | 382.550 | 387.263 |
| | Stand na nota van wijziging | 9.382.591 | 9.386.167 | 9.423.921 | 9.342.420 | 9.258.826 |

De Minister van Defensie,
A.Th.B. Bijleveld-Schouten